

**Homo
religiosus
a psychologia**

Andrzej Pankalla

redakcja naukowa

Redaktor naukowy: dr hab. Andrzej Pankalla

Redaktorzy pomocniczy: Konrad Kośnik, Mateusz Karpiński

Korekta polonistyczna: Dorota Tomaszewska

Projekt okładki: Mateusz Karpiński, Konrad Kośnik

Edycja i skład: Konrad Kośnik, Mateusz Karpiński

Recenzja: dr hab. Hanna Mamzer

Publikacja powstała dzięki wsparciu następujących osób:

Prorektor UAM ds. studenckich
prof. UAM dr hab. Zbigniew Pilarczyk

Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UAM
prof. zw. dr hab. Zbigniew Drozdowicz

Dyrektor Instytutu Psychologii UAM
prof. zw. dr hab. Jerzy Brzeziński

Kierownik Zakładu Psychologii Ogólnej i Psychodiagnostyki UAM
prof. zw. dr hab. Władysław Jacek Paluchowski

Druk i oprawa

KUNKE
POLIGRAFIA

Wszelkie prawa zastrzeżone ©

ISBN 978-8363454-14-2

SPIS TREŚCI

Przedmowa.....7

Modlitwa i rytuał

Ryszard Stachowski

Psychologia modlitwy według Edwarda Abramowskiego.....13

Borys Jacek Soiński

Pozytywne i negatywne aspekty autodestrukcji w ascezie chrześcijańskiej.....53

Jakub Źmidziński

Tyrańska władza muzyki? O psychologicznym wymiarze rytuału.....71

Anna Wieradzka

Psychoteologiczny wymiar tańca: choreoterapia i modlitwa.....87

Kultura i nauka

Krzysztof Moraczewski

Kulturowy obraz świata: religia i sztuka.....101

Andrzej Pankalla

(Trans?)religijna tożsamość naszych czasów z perspektywy psychologii realnej.....117

Sławomir Sztajer

Religioznawstwo a nauki kognitywne. Religioznawstwo kognitywne na tle sporów o sposób badania zjawisk religijnych.....139

Różnice indywidualne i religijność

Krzysztof Chojnacki

Czy chrześcijanie są bardziej neurotyczni? Przegląd badań w oparciu o koncepcję Eysencka.....153

Szymon Pawelka

Style poznawcze a wiara w Boga.....163

Ewolucja i rozwój

Konrad Kośnik

Ewolucyjne koncepcje kształtowania się religii. Religia w ujęciu psychologii ewolucyjnej i kulturowej.....173

Michał Misiak

Czego szympansy mogą nauczyć nas o religijności?.....179

Magdalena Pietrzak

Bóg oczami dziecka, czyli rozwój religijności człowieka w dzieciństwie.....187

Spółeczeństwo i jednostka

Kamil Janowicz

Religijne formy przekonań tłumu.....209

Konrad Kośnik

Bóg funkcjonalny. Psychologiczna sensowność pytania o istnienie Boga.....225

Psychoanaliza i religia

Paulina Brygier

Religia szkodliwa czy balsamem duszy?.....235

Jakub Wojnarowski

„To czyńcie na moją pamiątkę” – rytuały religijne w ujęciu Zygmunta Freuda.....243

Bibliografia.....251

SPIS RYCIN

Rycina 1. Dylemat motywacyjny autotransgresji.....59

Rycina 2. Analiza Konotacyjna.....133

Rycina 3. Wzór ankiety.....205

Rycina 4. Literalizm i metaforyzm.....226